

LILLESTRØM KOMMUNE VANNMILJØ (AVLØP)
Postboks 313
2001 LILLESTRØM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Hansgård Gjelsvik, 32266608

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2025 - Lillestrøm kommune

Lillestrøm kommune har ikke avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2025.

Rapporteringen viser at kommunen har store problemer med fremmedvann på avløpsnettet, til tross for at mengden avløpsvann i overløp har vist en nedadgående trend de siste årene. Vi ber Lillestrøm kommune ta kontakt med Statsforvalteren for et møte om overløpsutslipp på avløpsnettet.

Kommunen må korrigere sin rapportering på antall overløp og koordinatfesting av disse til neste års rapportering. Kommunen må også i neste års rapportering vedlegge sine vurderinger av resultatene for resipientovervåking innen fristen.

Vi tar egenkontrollrapporten og årsrapporten for rapporteringsåret 2025 til etterretning.

Kommunen skal betale et gebyr på 10 600 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapporter for Lillestrøm kommune sitt avløpsnett tilknyttet Nedre Romerike avløpsrenseanlegg (NRA) og avløpsnett tilknyttet Midtre Romerike avløpsrenseanlegg (MIRA).

Avløpsnett til NRVA

Lillestrøm kommune har rapportert at avløpsnettet til NRVA har 32 installerte regnvannsoverløp i fellessystem og 46 installerte nødoverløp. Vi påpeker at det kun er lagt inn 30 regnvannsoverløp og 42 nødoverløp med koordinater i rapporteringen. Vi forventer at kommunen korrigerer dette til neste års rapportering.

Dere har beregnet at 452 719 m³ urensset avløpsvann og 1 069 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettets i 2025. Dette er en betydelig reduksjon i mengde avløpsvann fra de to foregående årene. I 2024 ble det rapportert at 1 003 082 m³ urensset avløpsvann og 2 410 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettets. Samtidig er det fortsatt store mengder avløpsvann som går i overløp på avløpsnettets. «PA4 Øysteinsgate» og «Voldgata OK2 + OK2F» skiller seg ut, og det er i disse to punktene sluppet ut henholdsvis over 108 000 m³ og 160 000 m³ med avløpsvann i overløp i 2025. Dere kommenterer at 2025 var et normalt driftsår, uten ekstreme vær- eller nedbørhendelser.

Lillestrøm kommune rapporterer at det er 65 911 innbyggere og ingen fritidsboliger tilknyttet avløpsnettets i 2025. Dette er en økning i antall innbyggere siden sist rapporteringsår, da dere rapporterte om 61 840 innbyggere i 2024. Dere rapporterer at kun to nye abonnenter (boliger som tidligere hadde private avløpsanlegg) er tilknyttet avløpsnettets i 2025.

Lillestrøm kommune har krav i tillatelsens punkt 3.1.5 om at utslipp på grunn av feil ved avløpsnettets, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnettets med mer enn 5 % frem til 31. desember 2027 og deretter maksimalt 3 % over året. Videre er det i tillatelsens punkt 3.1.4 satt krav til at innen 2030 skal den samlede mengden utslipp via driftsoverløp over året ikke være over 2 %. I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at avløpsnettets virkningsgrad i 2025 er beregnet til 97,2 %, basert på mottatt mengde avløpsvann hos NRVA fra Lillestrøm kommune og registrerte mengder sluppet ut via regnvanns- og nødoverløp i pumpestasjoner eller andre hendelser. Videre rapporteres det om at ca. 2,8 % av tettbebyggelsens totale tilførte vannmengde har blitt sluppet ut via driftsoverløp i 2025.

I årets rapporteringsskjema har Statsforvalteren inkludert spørsmål om beregnet/estimert virkningsgrad og vannmengde sluppet ut via driftsoverløp. Det finnes per i dag ingen standard metode for å beregne virkningsgrad. Vi bruker derfor årets rapportering til å samle inn data for å få bedre oversikt over omfanget av overløpsutslipp og lekkasjer, samt vurdere om kommunene kan beregne virkningsgrad på en nyttig måte. Kravet til andel driftsoverløp skal bidra til å redusere bruk av overløp og stimulere til oppgradering av ledningsnettets. I første omgang brukes også rapporteringen til å kartlegge hvor stor del av overløpene som er driftsoverløp i regionen. Siden dette er en innledende kartlegging, vil det ikke bli gitt avvik for eventuelle brudd på kravene i årets tilbakemelding. Det kan imidlertid bli aktuelt med strengere oppfølging i neste års rapportering.

Avløpsnett til MIRA

Lillestrøm kommune har rapportert at kommunens avløpsnett til MIRA har 76 installerte nødoverløp og ingen installerte regnvannsoverløp. Vi påpeker at det kun er lagt inn 75 installerte nødoverløp med koordinater i rapporteringen. Vi forventer at kommunen korrigerer dette til neste års rapportering.

Det er beregnet at 622 m³ urensset avløpsvann og 3 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettets i 2025. Dette er en stor nedgang sammenlignet med tall for 2024, hvor det ble rapportert at 3 485 m³ urensset avløpsvann og 17 kg fosfor ble sluppet ut ved overløp på avløpsnettets.

Kommunen rapporterer at det er 23 967 innbyggere og 21 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettets i 2025. Dette er en reduksjon siden sist rapporteringsår, da dere rapporterte om 28 276 innbyggere. Dere rapporterer at 10 nye abonnenter (boliger som tidligere hadde private avløpsanlegg) er tilknyttet avløpsnettets i 2025.

I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at avløpsnettets virkningsgrad i 2025 er beregnet til 99,97 %. Videre rapporteres det om at ca. 0,03 % av tettbebyggelsens totale tilførte vannmengde har blitt sluppet ut via driftsoverløp i 2025. Vi viser til informasjon om kartlegging i årets rapportering om virkningsgrad og andel driftsoverløp under «Avløpsnett til NRVA».

Felles for kommunens avløpssektor

Lillestrøm kommune skriver i rapporteringen at de undersøker mulighetene for å slå sammen MIRA og NRVA, først og fremst selskapsmessig.

Kommunen melder aktivt inn akutte- og planlagte utslippshendelser til Statsforvalteren i aktuelle tilfeller. En stor innlekkasje fra Nitelva til PA1 er utbedret i 2025, og dette forventes å bidra stort til å redusere vannmengder inn til NRVA. I tillegg til en rekke planlagte og gjennomførte rehabiliteringstiltak på avløpsnettet, så beskriver kommunen at det vil jobbes aktivt med modellering, styringsdokumenter, og organisering i tiden fremover. Fjerning av fremmedvann blir i årsrapporten trukket frem som et punkt kommunen må ha fokus på fremover.

Vi forventer at kommunen gjennomfører tiltak for å redusere overløpsutslipp fra avløpsnettet. Til informasjon er det ikke er tillatt å bruke overløp på avløpsnettet for å avlaste avløpsrenseanlegget. Dette er ikke i tråd med kravene i forurensningsforskriften §§ 14-5, 14-6 og 14-10. Avløpssystemet (ledningsnett og renseanlegg) skal utformes og vedlikeholdes slik at anleggene fungerer etter sin hensikt. Det skal legges spesiell vekt på å forebygge lekkasjer og begrense utslipp som følge av overløp. Ved utforming av anleggene må det tas hensyn til variasjoner i avløpsmengden i løpet av året. Vi ber om at Lillestrøm kommune tar kontakt med Statsforvalteren for å avtale et møte om overløp på avløpsnettet til NRVA.

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Lillestrøm kommune har krav i tillatelsens punkt 8.2 om å overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker vannforekomster og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås. Overvåkingsprogrammet skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen *Klassifisering av miljøtilstand i vann* (02:2018). Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften skal sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som en del av årsrapporteringen, jf. punkt 8.3. Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø.

Kommunen har også krav i tillatelsens punkt 8.1 om å overvåke mulige miljøeffekter av utslipp fra vesentlige overløp fra avløpsnettet til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne. Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften. Kommunen må ut fra en miljørisikovurdering selv vurdere hva som er «vesentlige overløp», og om det er behov for ytterligere prøvepunkter for å dokumentere overholdelse av kravene i tillatelsens punkt 8.1. Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften skal drøftes og presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 8.3.

Lillestrøm kommune deltar i overvåkingsprogram med vannområdene Øyeren og Leira-Nitelva, og data registreres fortløpende i Vannmiljø. Kommunen oppgir i rapporteringen at årsrapport for resipientovervåking blir klar i mars/april, og vil oversendes Statsforvalteren via Vannområdet eller kommunen.

Statsforvalteren mener det er positivt at overvåking samordnes med vannområdets overvåking. Vi påpeker likevel at det må komme tydelig frem av rapporten hvilke målepunkter som er knyttet til kommunens utslipp. Målepunktene må etableres både oppstrøms og nedstrøms utslippspunktet til avløpsanlegget for å kunne si noe om påvirkningen av utslippet.

Vi påpeker også at det er kommunens ansvar å sørge for at dokumentasjon ihht. punkt 8.3 sendes inn innen 1. mars, og at overvåkingsdata blir lastet opp i Vannmiljø. Vi understreker at dersom rapport med vurdering av resultater fra resipientovervåkingen ikke sendes inn innen 1. mars ved neste års rapportering, vil det gis avvik på dette.

Konklusjon

Lillestrøm kommune har ikke avvik fra krav i tillatelsen i 2025.

Rapporteringen viser at kommunen har mye fremmedvann på avløpsnett. Rapporteringen viser en nedadgående trend i overløpsutslipp for de to siste årene, men samtidig vedvarende høye overløpsutslipp. Vi ber Lillestrøm kommune ta kontakt med Statsforvalteren for et møte om overløpsutslipp på avløpsnett.

Kommunen må korrigere sin rapportering på antall overløp og koordinatfesting av disse til neste års rapportering. Kommunen må også i neste års rapportering vedlegge sine vurderinger av resultatene for resipientovervåking innen fristen.

Utover de overnevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 300 kroner per egenkontrollrapport. For Lillestrøm kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på to egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre 10 600 kroner.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Mabel Katrine Seland Trovum
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Hansgård Gjelsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent